

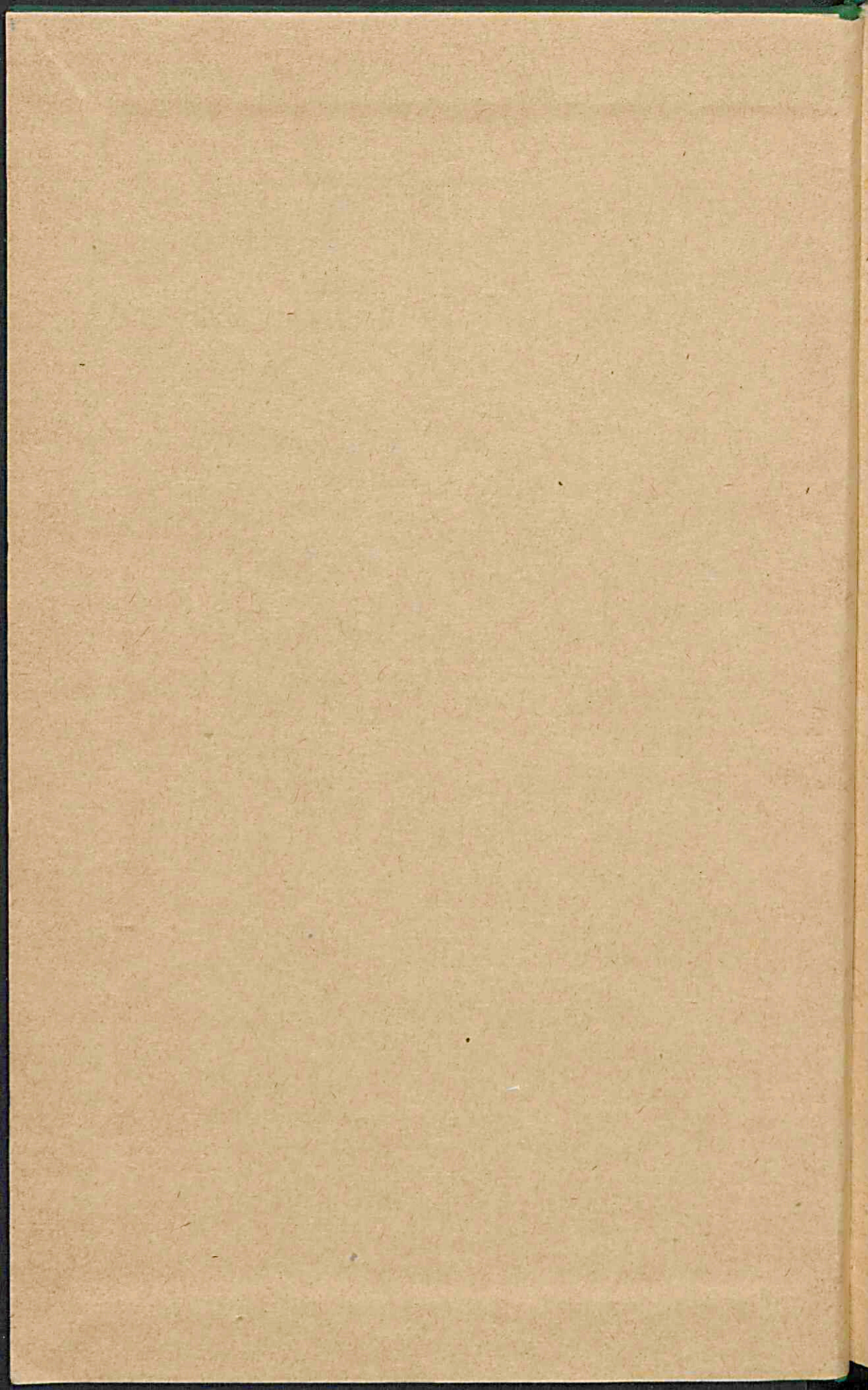

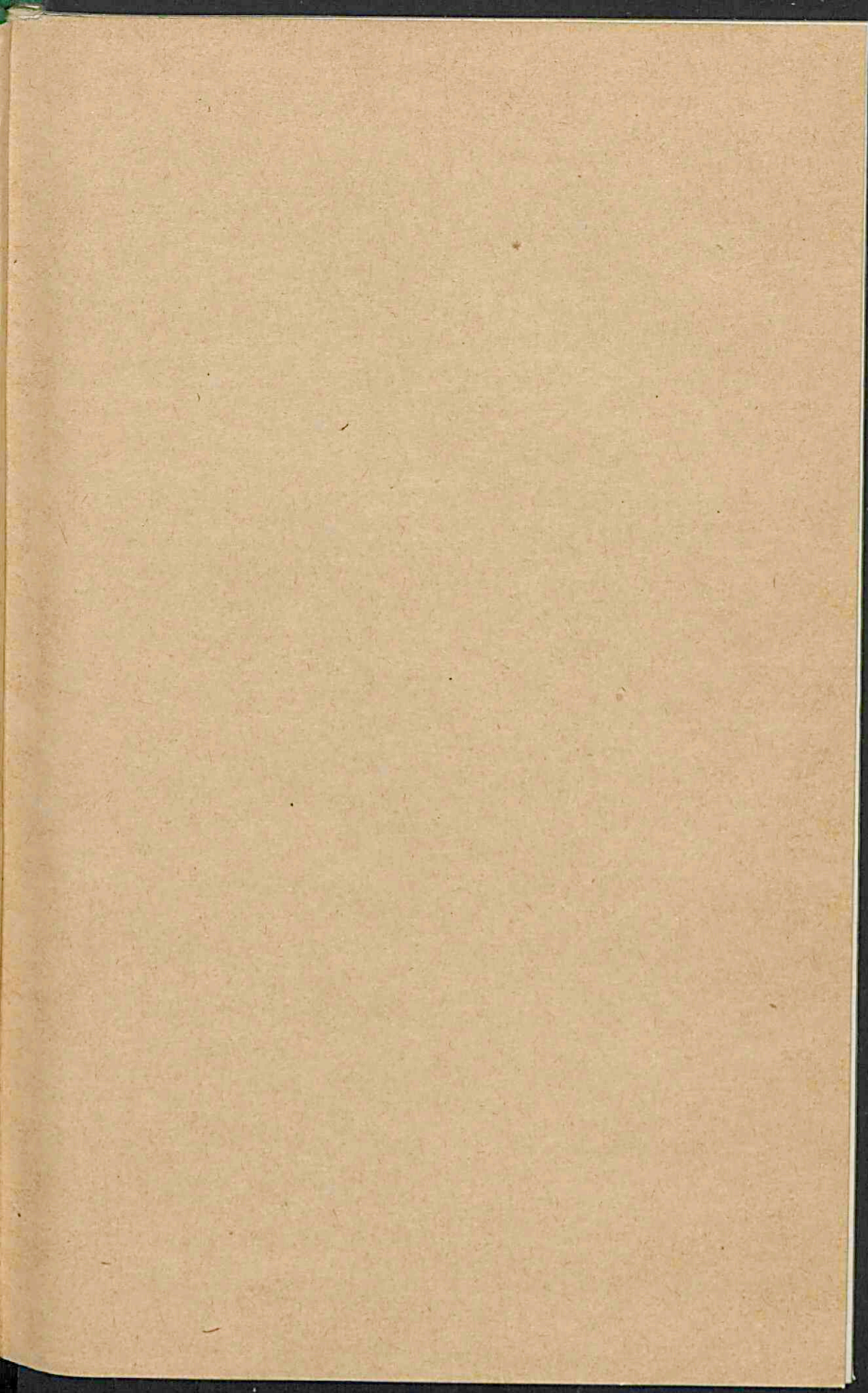
Aanteekening op art. 2030 B. W.

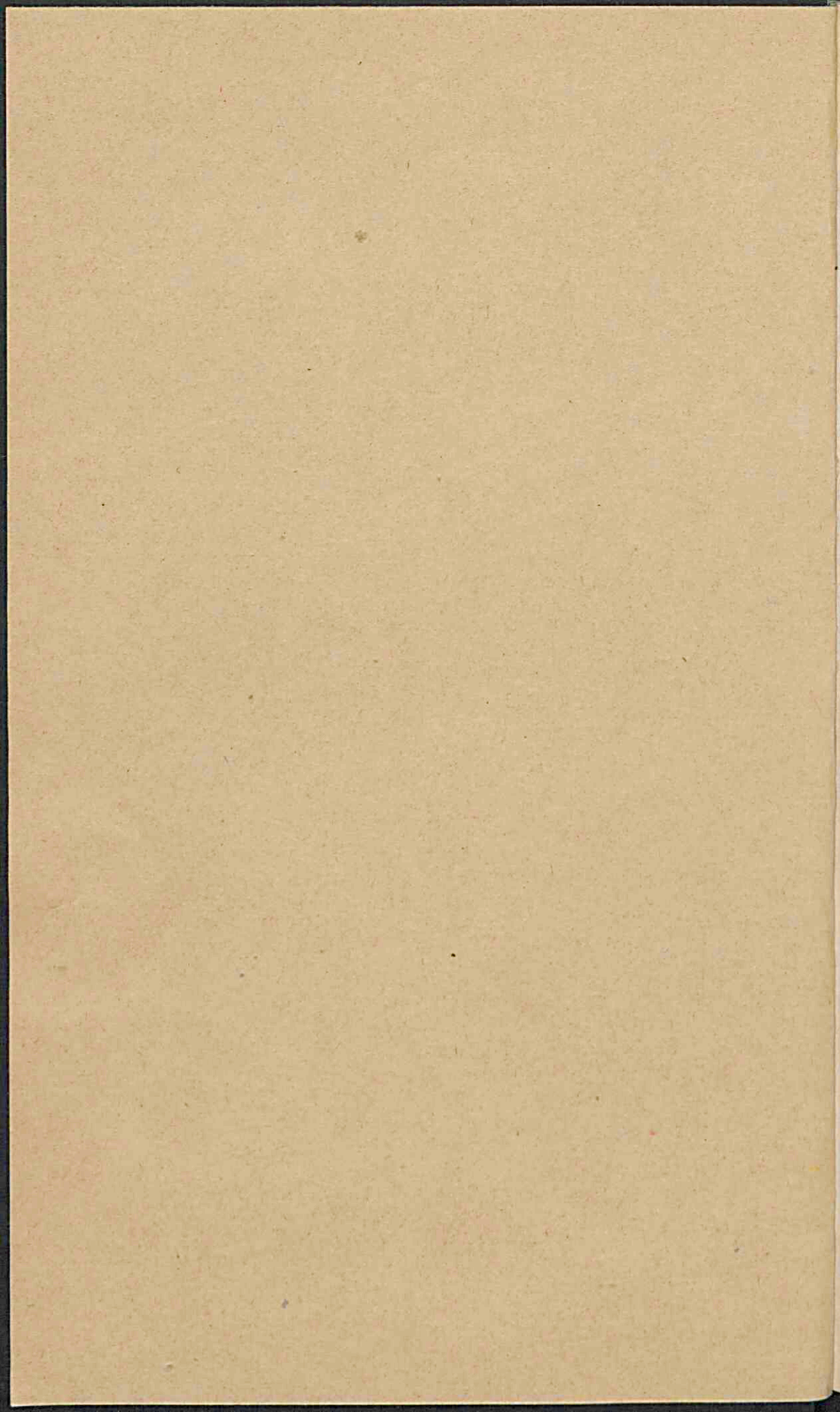
<https://hdl.handle.net/1874/241135>

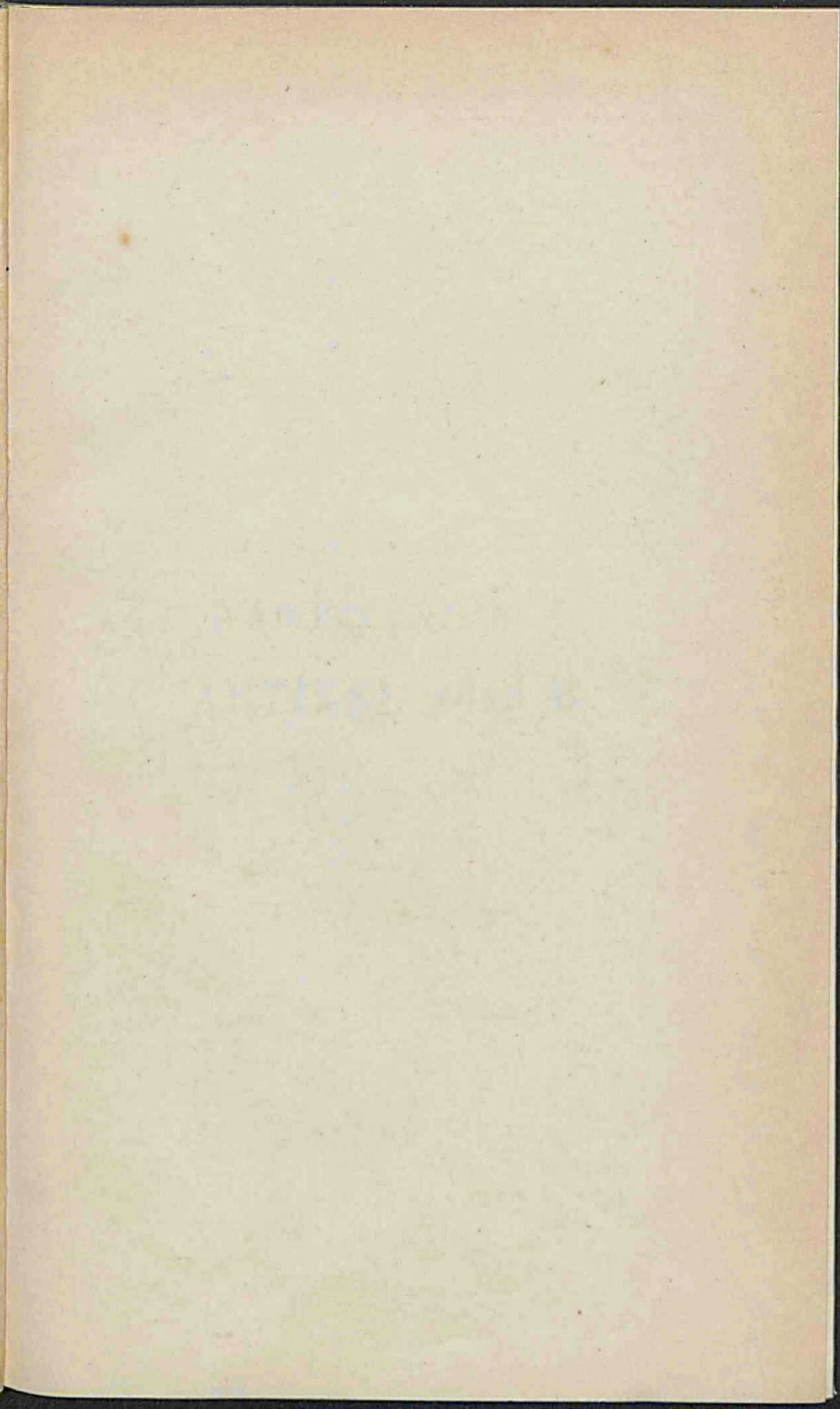
AANTEEKENING OP ART. 2030 B. W.

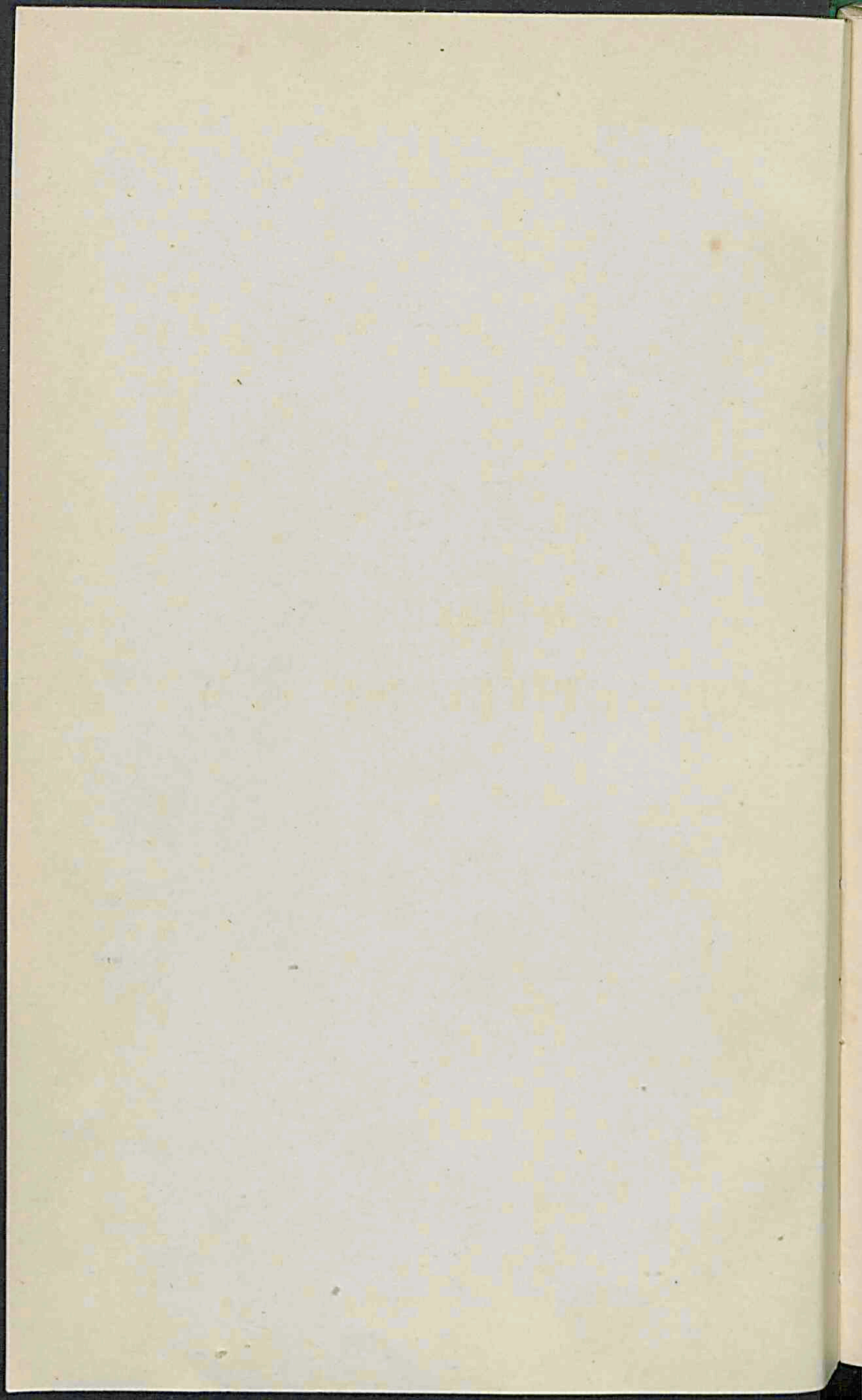
S.
cht
13

AANTEEKENING
OP ARTIKEL 2030 B. W.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

OF THE LIBRARY OF THE UNIVERSITY OF CHICAGO

Diss. Nr. 1883

Aanteekening op Art. 2030 B. W.

PROEFSCHRIFT

TER VERKRIJGING VAN DEN GRAAD

VAN

Doctor in de Rechtswetenschap,

AAN DE RIJKS-UNIVERSITEIT TE UTRECHT,

NA MACHTIGING VAN DEN RECTOR MAGNIFICUS

DR. J. J. P. VALETON JR.,

HOOGLEERAAR IN DE FACULTEIT DER GODGELEERDHEID,

VOLGENS BESLUIT VAN DEN SENAAAT DER UNIVERSITEIT,

EN

OP VOORDRACHT DER RECHTSGELEERDE FACULTEIT,

TE VERDEDIGEN

op WOENSDAG, den 23sten MEI 1883, des namiddags ten 3 ure,

DOOR

BASTIAAN VAN EETEN,

GEBOREN TE UTRECHT.

UTRECHT,
L. E. BOSCH EN ZOON.

1883.

W. O. DEOS, JR. & COMPANY

PHOTO ENGRAVERS

Printed in the United States of America

ALL RIGHTS RESERVED BY THE PUBLISHER

Copyright, 1910, by W. O. Deos, Jr. & Company

THE J. P. KELLEY FOUNDATION

1000 BROADWAY, NEW YORK, N. Y.

PRINTED BY THE KELLEY FOUNDATION

THE KELLEY FOUNDATION

NEW YORK

Copyright, 1910, by W. O. Deos, Jr. & Company

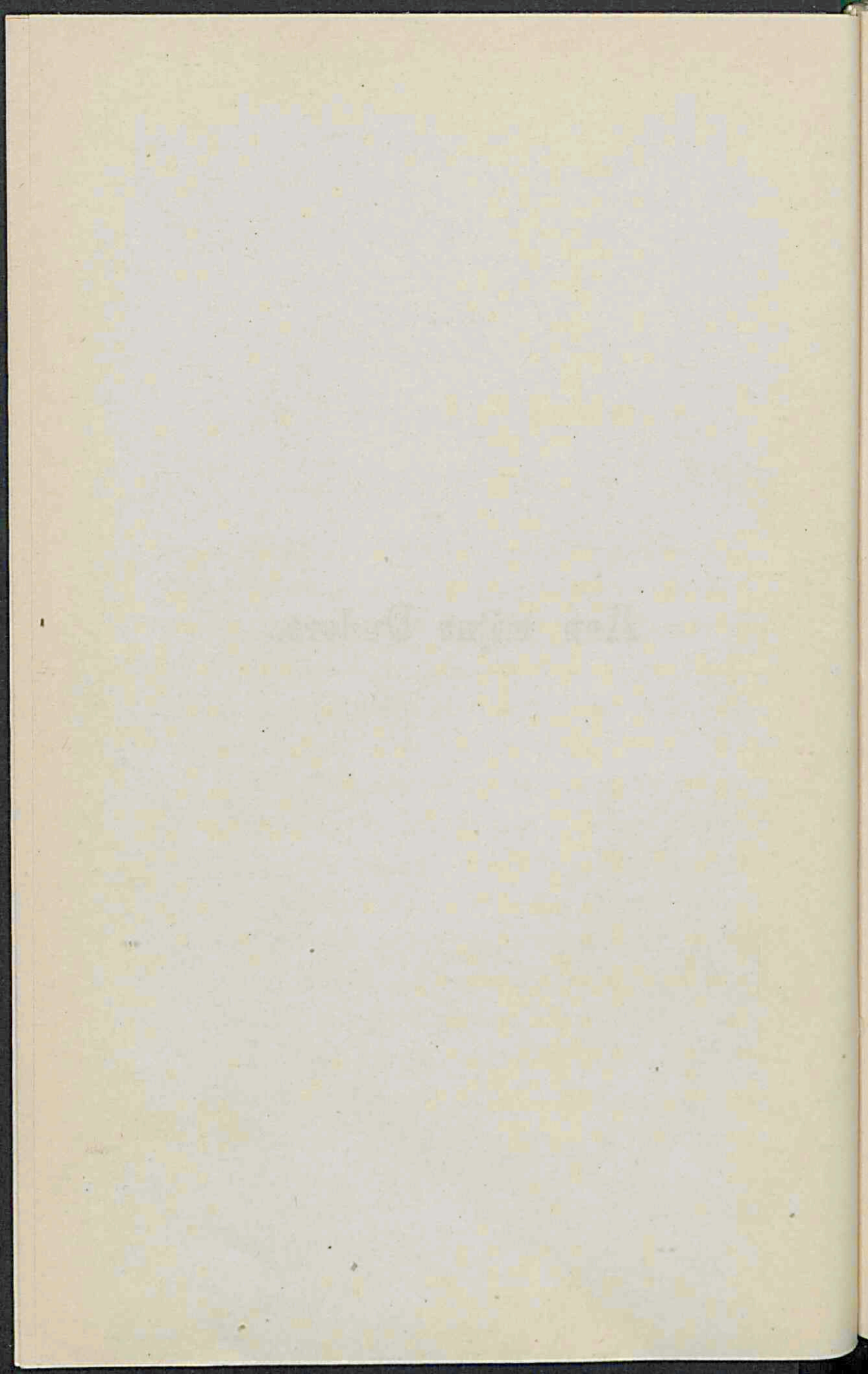
MAINTAIN YOUR LIBRARY

Copyright, 1910, by W. O. Deos, Jr. & Company

THE KELLEY FOUNDATION

NEW YORK

Aan mijne Ouders.

Aanteekening op Art. 2030 B. W.

De laatste Titel van het vierde Boek van ons Burgerlijk Wetboek over de Verjaring eindigt met eene algemeene Bepaling vervat in artikel 2030, van dezen inhoud: „de Verjaringen, welke reeds vóór de afkondiging van dit Wetboek eenen aanvang genomen hebben, zullen overeenkomstig de bepalingen van het vorige wetboek worden geregeld.”

Het is over dit artikel dat ik mij voorstel in eenige beschouwingen te treden.

Als algemeen beginsel is in onze wetgeving erkend dat de wet alleen verbindt voor het toekomstige en geen terugwerkende kracht bezit. Regten die eenmaal verkregen zijn worden door geene latere wet opgeheven, tenzij zij het uitdrukkelijk wil en bepaalt. Het is echter niet zelden hoogst moeilijk uittemaken wat een verkregen regt is.

Vele punten, waarover anders bij ons zoude kunnen getwist worden, zijn door eene afzonderlijke overgangswet uitgemaakt. Maar waarom is nu ook art. 2030 niet in die wet opgenomen, en heeft men het eene plaats aangewezen in het Burgerlijk Wetboek?

De Regeering gaf daarvoor als reden op, dat men het veiliger had beschouwd, op het voetspoor van art. 2281 van het Fransche wetboek, luidende: „Les prescriptions commencées à l'époque de la publication du présent titre seront réglées conformément aux lois anciennes. Néanmoins les prescriptions alors commencées, et pour lesquelles il faudrait encore, suivant les anciennes lois, plus de trente ans à compter de la même époque, seront accomplies par ce laps de trente ans”, die verordening, als tot het geheele stelsel der verjaring behoorende, daarvan niet af te scheiden. ¹⁾

Deze redeneering is echter van weinig gewigt, en zoude evenzeer kunnen worden toegepast op de andere onderwerpen, die in de wet op den overgang behandeld worden. Ook vergete men niet dat in Frankrijk geene wet op den overgang bestaat, en men dus daar wel gedwongen was de overgangsbe-

¹⁾ VOORDUIN V, bladz. 583.

paling bij elk instituut afzonderlijk aan de wettelijke regeling daarvan toe te voegen.

Maar, „zegt men welligt,” ons artikel staat niet in verband met het leerstuk van verkregene regten, omdat van een verkregen recht geen sprake kan zijn zoolang de verjaring nog niet voltooid is, maar ieder oogenblik vatbaar is voor stuiting of ophefing. Uit artikel 4 Algemeene Bepalingen ¹⁾ vloeit voort dat eene reeds volbrachte verjaring ongeschonde worde gehandhaafd, daar zij eene reeds afgedane zaak, een verkregen recht is. Maar men kan niet zeggen dat men een recht verkregen heeft, wanneer men eene reeds begonnen verjaring voortzet en voltooit, want dan zoude de eigenaar of schuldeischer, die de verjaring stuit, op dat recht een inbreuk maken. Welk recht heeft de schuldenaar, wanneer hij zijn schuld nog niet heeft betaald, en de schuldeischer geene invordering der schuld heeft gedaan? Hij heeft nog geen recht, maar eerst dan, wanneer de schuldeischer gedurende den tijd, dien de wet vaststelt, verzuimd heeft zijne vordering in te stellen. Zoolang de schuldeischer de schuld niet heeft ingevorderd, bestaat er

¹⁾ „De wet verbindt alleen voor het toekomende, en heeft geene terugwerkende kracht.”

voor den schuldenaar slechts een hoop, eene verwachting, en niets meer. Het beginsel der niet terugwerkende kracht wordt alleen door de wet geschonden, wanneer zij regten ontnemt, en niet wanneer hoop en verwachtingen door haar beschaamd worden. Al werden dus alle verjaringen, die vóór den dag van de afkondiging der wet nog onvoltooid waren, vernietigd, dan zoude dat nog geene afwijking zijn van den regel, vervat in art. 4 der Alg. Bep. — Hoe waar dit alles zij, het geeft nog geen regt om te beweren, dat hierin de grond ligt, waarom ons artikel niet in de Transitoire wet te huis behoort. De Wetgever had even goed de nog niet voltooide verjaring kunnen doen regelen naar de nieuwe wet ¹⁾, als hij nu het tegendeel bepaald heeft, maar zoowel in het eene als in het andere geval zou zijn voorschrift een voorschrift van transitoir regt zijn en dus op zijne plaats wezen in eene Wet op den Overgang.

Wat er van zij, dat de Wetgever onze vraag poogde uit te maken, was, juist omdat er verschil

¹⁾ VON SAVIGNY System VIII, bldz. 433 en vlgg., keurt de bepaling van art. 2281 C. C. af, omdat zij juist het tegendeel van terugwerkende kracht bevat, daar zij aan de nieuwe wet minder werkzaamheid toekent dan haar oorspronkelijk toekomt.

van gevoelen over mogelijk is, noodzakelijk. Het komt er maar op aan of de Fransche en Nederland-sche Wetgever het goed gedaan hebben.

Vóór wij dit onderzoeken, willen wij aan de theoretische beschouwingen van eenige schrijvers over den invloed der nieuwe verjaringswetten op de begonnene verjaringen herinneren.

Bij v. SAVIGNY, System VIII bldz. 429 en bij v. SCHEURL, Beiträge zur Bearbeitung des Röm. Rechts I. bladz. 145 vinden wij de volgende casuspositiën gesteld en behandeld:

1^e. Wanneer eene wet het ontstaan of de vernietiging van zekere regten door verjaring geheel of voor enkele gevallen opheft, dan spreekt het van zelf, dat in deze gevallen de reeds sedert eenigen tijd bestaande toestand, waarvan de langere voortduring, volgens de vorige wet, een regt zoude geschapen of vernietigd hebben, dit gevolg niet meer kan hebben, al blijft die toestand nog veel langer bestaan.

2^e. Door eene wet is voor bepaalde gevallen de vestiging of het verloren gaan van zekere regten door verjaring voor het eerst ingevoerd. Nu zal van de invoering af de verjaring op alle hangende zaken van toepassing zijn; alsof zij nu pas ontstaan waren (v. SAVIGNY, v. SCHEURL t. a. p.).

Hier rijst de vraag of het tijdsverloop, dat vroeger zonder invloed was, zal medegerekend worden, of niet. Het laatste schijnt te moeten worden aangenomen. Eene merkwaardige bepaling vinden wij in Lex Unica § 5 C. Theodos. de act. certo tempore (IV. 14), waarbij de Keizer voor de meeste tot zijnen tijd onverjaarbare vorderingen de dertigjarige verjaring invoert, met bepaling, dat wel de reeds verlopen tijd medegerekend zou worden, maar dat de tot de actie gerechtigde in geen geval minder dan tien jaren na de nieuwe wet zou hebben om nog zijne actie in te stellen.

3^e. Eene wet heeft eene tot nu toe geldende wijze van stuiting opgeheven of eene nieuwe ingevoerd. Ook hier zal zonder twijfel het nieuwe regt moeten gelden. (Stel bv. dat de oude wijze van stuiting niet meer mogelijk is, omdat de ambtenaren, door wien de stuiting moest verricht worden niet meer worden aangesteld).

4^e. Eene nieuwe wet vordert een langeren duur voor het ontstaan of het eindigen van het regt, dan in de vorige was bepaald. De toepassing van het nieuwe regt is niet te betwijfelen, maar ook hier kan men, zegt v. SCHEURL, vragen of men den reeds verlopen tijd zal mederekenen.

5°. Eene nieuwe wet verkort den tijd, die tot nu toe geëischt werd. v. SAVIGNY meent dat hier den verkrijger de keuze moet worden gegeven of hij het oude of het nieuwe regt wil toepassen. „Zu der ersten Wahl ist er berechtigt, weil das neue Gesetz gewisz nicht die Absicht gehabt hat, dem Gegner einen günstigeren Erfolg, als nach dem unveränderten alten Gesetz zu verschaffen; tot de tweede keuze is hij gerechtigd, dewijl hij zeker geen minder regt hebben kan, dan hij wiens verjaring nu eerst begint.”

v. SCHEURL t. a. p. stelt op den voorgrond, dat zulke wetten doorgaans twee bestanddeelen bevatten waarvan het eene de tot nu toe bestaande wet bevestigt, het andere haar terugneemt. Hieruit volgt, dat eene zoodanige wet altijd reeds gedeeltelijk bestond voorzooverre namelijk de oude wet met het eerstgenoemde bestanddeel van de nieuwe identiek is. In zooverre nu de nieuwe wet een concreten toestand op deze wijze door de oude wet laat beheerschen, moet deze natuurlijk in aanmerking worden genomen. Dit is echter niet het geval, voorzooverre de nieuwe wet eene zuivere ontkenning van den tot nu toe geldenden regtsregel bevat. Nemen wij dit aan, dan is de in de drie eerste gevallen voorgestelde beslissing juist,

daar in die gevallen de nieuwe regtsregel eene volstrekte negatie van den ouden is.

In het vierde geval bevestigt het nieuwe regt in zooverre het oude, dat het voortbestaan van den onder het oude regt begonnen toestand het bedoelde regt vestigt of opheft; de nieuwe wet ontkent slechts dat het in het oude regt gevorderde aantal jaren toereikende is. Waren volgens het vorige regt 5 jaren noodig, het nieuwe regt verlangt er 10; zijn er reeds 4 jaren verstreken toen het nieuwe regt in werking trad, dan is de verjaring na 6 jaren volbragt. Het nieuwe regt heeft immers de werking van dien toestand niet opgeheven, en beheerschte dien reeds onder het oude regt.

Moeilijker is volgens v. SCHEURL de beslissing van het 5° geval. Stel dat de nieuwe wet de verjaring in 5 jaren, de oude daartegen in 10 laat voltooid zijn. Beide wetten stemmen toe dat door het verloop van 10 jaren de eigendom verkregen of de actie verjaard is; het nieuwe regt erkent dat 10 jaren voldoende, het ontkent slechts dat 10 jaren noodig zijn; volgens de oude wet zijn 5 jaren noodig, maar niet toereikende. Het nieuwe regt zal dus op den reeds verstreken tijd van het bezit of het stilzitten zoo moeten worden aangewend, „daz nicht mehr

gefordert wird als eine Ergänzung derselben bis zu einem Zeitraum von 10 Jahren, aber auch nicht weniger, als entweder 10-jährige Dauer des entscheidenden Zustandes im Ganzen, oder volle 5 jährige Dauer desselben unter der Herrschaft des neuen Gesetzes." Zijn b. v. 7 jaren onder het oude regt verstreken, dan zal de verjaring na 3 jaren volbragt zijn. Het beweren, dat zij reeds bij de invoering van het nieuwe regt voltooid was, zoude terugwerking zijn, die niet toetelaten is. En aan te nemen dat er nu nog 5 jaren noodig zijn, ware eene miskenning van de omstandigheid dat er met betrekking tot het toereikend zijn van 10 jaren niets veranderd is. Had daarentegen het bezit slechts 4 jaren geduurd, dan moeten er nog 5 jaren bijkomen; het vereischte van 5 jarigen duur in tegenoverstelling van 10 jarigen duur is werkelijk eene nieuwigheid, die alleen kan toegepast worden op een geheel onder de nieuwe wet vallenden toestand, en niet op een haar voorafgaanden.

VANGEROW, Lehrbuch der Padekten I § 26, acht het even verkeerd om onvoorwaardelijk het oude als onvoorwaardelijk het nieuwe regt toetepassen: in het eerste geval zoude het kunnen geschieden, dat iemand die reeds langen tijd heeft bezeten, nog langer moet bezitten, dan indien zijn bezit eerst na de nieuwe wet

begonnen was. (Stel dat in plaats van eene dertigjarige eene tienjarige verjaring was ingevoerd; hij, die nu reeds 10 jaren bezeten heeft, zal na 20 jaren eerst door verjaring eigenaar geworden zijn, terwijl hij, die eerst met de invoering der nieuwe wet het bezit verkreeg, na 10 jaren eigenaar geworden zal zijn). In het tweede geval zoude het kunnen gebeuren, dat de onbillijkheid plaats had, dat hem, die nog een langeren tijd tot vervolging van zijn regt had, eensklaps die regtsvervolging afgesneden werd. Daarom houdt hij het voor het meest geschikte, om beide wetten toe te passen; de oude wat den tijd vóór de invoering betreft, en de nieuwe voor den daarop volgende tijd. Stel b. v. dat in het vorige voorbeeld $\frac{1}{3}$ van den verjaringstijd reeds vervuld is, d. i. $3\frac{1}{3}$ jaar, dan zal de verjaring na $6\frac{2}{3}$ jaar voltooid zijn. Eene dergelijke berekening had immers ook plaats wanneer de bezitter 5 jaren lang in dezelfde provincie met den eigenaar geweest was, en dan in eene andere ging wonen; dan was na 10 jaren (15 in het geheel) de verjaring volbragt ¹⁾.

De Fundus dotalis kan niet door verjaring ver-

¹⁾ Nov. 119. c. 8.

kregen worden; was echter de verjaring van het erf reeds begonnen, dan loopt deze door, niettegenstaande het erf dotaal werd (in het oude regt door *mancipatio*, in het nieuwe door *legaat*) ¹⁾.

STEPHENS, zur Lehre von der Ersitzung, (*Archiv für civilistischen Praxis* 22 blz. 168) ziet in deze wet eene aanwijzing, dat men zich bij de verjaring niet absoluut op het bij de voltooiing der verjaring geldende regt moet beroepen.

Hij neemt het gevoelen van VANGEROW aan van de evenredige toepassing der tijdperken, bij tijdsverkorting in de nieuwere wet.

PUCHTA, *Vorlesungen* § 111, zegt, dat wanneer de feitelijke toestand zich over eene tijdruimte uitstrekt, hij eerst na afloop daarvan voltooid is; valt dus het begin der werking van de nieuwe wet binnen dit tijdperk, dan treft deze niet een *factum praeteritum* maar *futurum*. Tot deze gevallen behooren o. a. *usucapio* en verjaring der actie. De toepassing der nieuwe wet vindt eene beperking in een ander beginsel, dat eene beslissende stem heeft. *Jura quaesita* zijn steeds *facta praeterita*, die door de toepassing der nieuwe wet niet mogen verkort worden. „Daher

¹⁾ *Lex. 14 D. de fundo dotali XXIII. 5.*

schadet eine kürzere Verjährungsfrist dem Kläger nicht (wenn der Gesetzgeber nicht selbst etwas Anderes verordnet hat), denn er hat eine Klage mit dieser Dauer erworben (ausserdem wäre das widersinnige Resultat möglich, dass die Klage im Moment des Gesetzes schon verjährt wäre). Aber nur dies ist die Schranke; wo sie nicht im Weg steht, findet das Gesetz Anwendung, z. B. bei einer kürzern Usucapionszeit zum Nachtheil des Eigenthümers. Dies kann Inconvenienzen geben, und der Gesetzgeber wird wohl thun sie vorzusehen." — v. SCHEURL (t. a. p. bl. 148) acht deze redeneering in strijd met haar zelf, „denn wenn es der Kläger schützt, dass er eine Klage mit dieser (z. B. 20-jährigen) Dauer erworben hat, warum sollte es den Eigenthümer nicht schützen, dass er im Eigenthum ein Recht von an sich unbeschränkter, ewiger Dauer erworben hat?"

Eenigszins anders dan PUCHTA redeneert eindelijk HERMANN: ¹⁾ „Für den Fall," zegt deze, „daz der „Verlierende von der Usucapio weiss, und die „Verfolgung seines Rechtes nur im Vertrauen auf „das früher bestandene Gesetz unterlassen hat,

¹⁾ Zeitschrift für Civilrecht und Process, N. F. II. blz. 88.

„musz das alte Gesetz in Kraft bleiben; und es
 „wird dem Usucapienten Nichts nützen, wenn er
 „sich auf das neue Gesetz beruft.“ Maar wist hij
 niet dat zijne zaak in vreemde handen was, dan zal
 het nieuwe regt gelden.

Komen wij thans op de bepaling van ons artikel
 2030.

Degeen wiens goed door een ander bezeten wordt
 heeft de vindicatio gedurende een bepaalden tijd,
 en wel totdat de verkrijgingsverjaring of de bevrij-
 dingsverjaring is ten einde gebragt, hij heeft dus
 het regt om met zijne vindicatio gedurende dezen
 tijd tot op het laatste oogenblik stil te zitten.
 Nu wordt dit tijdperk ingekort; wordt hij dan
 niet in zijn regt verkort? Hij ging misschien uit
 het land met de gedachte, ik heb nog tijd genoeg
 om mijne actie instellen; hij blijft echter langer
 uit dan zijn plan was, en bij zijne terugkomst be-
 merkt hij dat wegens de invoering van eene nieuwe
 wet de verjaring voltooid, en hij dus in zijn regt
 gekrenkt is. Had hij niet een jus quaesitum om
 gedurende 10, 20 of 30 jaren zijne actie instellen?
 Deze beschouwing van het belang van hem, die zijn
 regt aldus verliezen zal bij inkorting van den tijd
 bestemd voor het instellen der actie, gaf aanleiding

om te bepalen, dat, bij de verjaring, het regt, waaronder de verjaring begon, in aanmerking wordt genomen. Het tegenovergestelde zoude m. i. werkelijk een inbreuk zijn op het verkregen regt, daar men gedwongen zoude worden vroeger uit den staat van werkeloosheid te treden dan men gedacht had. Wordt de verjaringstijd verlengd, dan is aan het regt niet te kort gedaan, en dan zal men kunnen zeggen; slechts de verwachting van den verkrijger is teleurgesteld, zoodat hij zich niet op eene regtsverkorting kan beroepen. De bescherming van den regthebbende bij inkorting der termijnen kan er echter toegebracht hebben om de termijnregeling der verjaring in alle gevallen naar het regt van het begin te regelen. Ook kan men vragen, of het niet in het belang van den eigenaar is, dat de begonnen verjaring doorloopt; hierdoor vindt men bij verkoop meer gretige koopers; want hij toch, die weet dat hij in zoovele jaren door verjaring eigenaar zal zijn, of door de extinctieve verjaring ten minste van de reivindicatio bevrijd zal zijn, zal eerder koopen, dan iemand die weet dat deze zekerheid tot in infinitum kan verschoven worden.

Een argument voor het voortduren der verjaring, al is de zaak onverjaarbaar, komt mij voor geput te

kunnen worden uit art. 577 B. W. ¹⁾. Hierin toch worden de door titel of bezit verkregene regten op zaken, die thans buiten het privaatsverkeer zijn, gehandhaafd.

Wij hebben hier eene afwijking van art. 560 C.C. (dat in ons artikel met art. 538 C.C. is zamengesmolten): *s'il n'y a ni titre ou prescription contraire etc.*" Ons artikel hecht het behoud dier regten niet aan de verjaring maar aan het bezit; het bezit (art. 604 al. 2) ²⁾ geeft het recht tot verjaring; dus zal iemand, die onder den vorigen toestand bezitter was (al is het voorwerp niet meer vatbaar voor bezit) zijne verjaring voortzetten. Nu is het niet waarschijnlijk dat onze Wetgever tweeeërlei stelsels wil volgen; de verjaring moet dan ook een aanvang hebben genomen vóór de invoering van ons tegenwoordig

¹⁾ „Insgelijk behooren aan den Staat de wegen en straten, welke te zijnen laste zijn, de stranden der zee, de bevaarbare en vlotbare stroomen en rivieren met hunne oevers, de groote en kleine eilanden en de platen welke in de wateren opkomen, gelijk ook de havens en reeden; onverminderd de door titel of bezit verkregene rechten van bijzondere personen of gemeenschappen.”

²⁾ „Het bezit te goeder trouw geeft, ten opzichte der zaak aan den bezitter het recht:

2° dat hij den eigendom der zaak door middel van verjaring verkrijgt.”

Wetboek, dat op 1 Oct. 1838 heeft plaats gehad. Het art. 2030 zoude alzoo dan zijne toepassing niet vinden, wanneer de verjaring geen aanvang had genomen, omdat bv. een oorzaak van schorsing dit belette. De niet voortdurende of niet zichtbare erf dienstbaarheden kunnen in het Rom. Recht, dat bij ons tot 1809 gold, door verjaring verkregen worden. Als nu zulke verjaringen begonnen zijn en door schorsing hangende zijn gebleven; zouden dan na 1838, die verjaringen niet door blijven gaan bij de invoering van ons tegenwoordig Wetboek, omdat in art. 746 B. W. wordt bepaald dat zulke erf dienstbaarheden niet door verjaring verkregen kunnen worden?

Prof. OPZOOMER beweert, op grond van art. 2030 B. W., dat waar de nieuwe Wet de onverjaarbaarheid heeft ingevoerd, evenwel eene reeds begonnen verjaring niet vervalt¹⁾. Hij erkent dat geene verkregene regten zouden zijn verkort, of geen terugwerkende kracht aan de Wet zoude zijn gegeven, wanneer in dat geval de verjaring opgeheven was, ja zelfs wanneer alle vroeger begonnene verjaringen waren vernietigd; maar merkt tevens aan, dat men

¹⁾ OPZOOMER III bldz. 327.

door eene andere leer aantenemen de verjaring niet regelt naar de oude Wet, die hare voortzetting en voltooiing toelaat, maar naar de nieuwe, die haar verbiedt.

Mr. DIEPHUIS is van het tegenovergestelde gevoelen¹⁾. Hij zegt namelijk: „de vraag of men door verjaring iets kan verkrijgen of van eene verplichting bevrijd kan worden, wordt eigenaardig beantwoord naar de Wet, onder wier werking zij te pas komt. Art. 2030 sluit dit ook niet uit. Het verwijst niet ten aanzien dier vraag, maar slechts ten aanzien van de regeling der verjaring, naar het vorige wetboek. Maar dat nu de verjaringen overeenkomstig de bepalingen hiervan zullen worden geregeld, beslist wel, dat daar, waar onze wet verjaring toelaat, deze onderworpen is aan de bepalingen der vroegere wet, zoo zij vóór de invoering onzer wetgeving is aangevangen, doch geenszins dat de vroegere wet ook moet beslissen omtrent de vraag, of verjaring al dan niet mogelijk is, en ook moet gelden, waar onze wet geene verjaring wil, en volgens haar dus geene regeling daarvan te pas kan komen. Omgekeerd geldt ook de latere wet, waar die aan verjaring onderwerpt, wat vroeger onverjaarbaar was.”

Ook TROPLONG is deze leer toegedaan; in zijne

¹⁾ DIEPHUIS het Ned. Burg. Recht IX blz. 309 N°. 543,

explication du droit Civil II, in den Commentaire du titre de la prescription n°. 1088, blz. 679, zegt hij: „Le Code Napoléon n'a pas seulement saisi les prescriptions commencées sous son empire, quoique se rattachant à des contrats ou à des faits antérieurs; il y a même certaines prescriptions, qui, quoique commencées avant lui, ont été paralysées par son influence. Ce sont celles, que la loi a abolies en déclarant imprescriptibles les objets auxquels elles s'appliquaient. Ainsi, la prescription d'une servitude discontinue, commencée avant le Code dans un pays où ces sortes de droits pouvaient s'acquérir de cette manière, n'a pu se continuer sous le Code Napoléon. La possession écoulée depuis la promulgation du titre des servitudes reste sans effet, bien qu'elle se rattache à une possession antérieure, qui aurait été efficace sous les loirs d'alors. Tant il est vrai que les prescriptions commencées ne forment pas de droits acquis!!! Il n'y a que les prescriptions de servitudes discontinues, acquises avant le Code, qui ne sont pas ébranlées par lui. Quant à celles qui ne sont que commencées, elles sont considérées comme non avenues.”

Ook door v. SAVIGNY wordt de vraag beantwoord: welken invloed de nieuwe wetgeving

moet hebben op de verjaringen aangevangen onder de vorige wetgeving. Hij zegt: „Endlich aber kann das neue Gesetz auch erscheinen während des Zeitraums, in welchem die Usucapion noch laufend ist, später als der *Anfang*, früher als das *Ende* derselben. Das sind die zweifelhaften Fälle, für welche wir nunmehr die Regel aufzustellen haben. Während dieses Zeitraums ist durchaus noch kein Recht *erworben*, est ist nur ein Erwerb *vorbereitet*. Daher muss auch das neue Gesetz sogleich wirksam in diesen unvollendeten Zustand eingreifen. Zwar war auch in dieser Zeit die Erwartung eines Erwerbes erregt, und diese Erwartung konnte mehr oder weniger nahe liegen; aber blosze Erwartungen werden überhaupt nicht durch den die Rückwirkung ausschliessenden Grundsatz geschützt. Betrachten wir jetzt in Einzelnen die verschiedenen möglichen Fälle solcher neuen Gesetze.”¹⁾ Vervolgens gaat hij de gevolgen na, die de nieuwe wetgeving, regelende de verjaring, kan hebben op de verjaringen, die onder de vorige wetgeving een aanvang genomen hebben, b. v.: wanneer de nieuwe wetgeving voor sommige

¹⁾ v. SAVIGNY, System des heutigen Röm. Rechts VIII blz. 428 en vlgg.

zaken geene verjaring toelaat (ofschoon de vorige wetgeving die ook aan verjaring onderwierp), dan kunnen die zaken niet door verjaring verkregen worden; wanneer de nieuwe wetgeving zaken aan verjaring onderworpen verklaart, die volgens de vorige wetgeving niet verjaarbaar waren, dan kan men door de verjaring die voorwerpen verkrijgen; wanneer de nieuwe wetgeving den tijd, voor de verjaring noodig, verlengt, dan is die wet ook van toepassing op de onder de vorige wetgeving aangevangene verjaringen; wanneer de verjaringstermijn door de nieuwe wetgeving verkort wordt, heeft hij, die zich op de verjaring wil beroepen, de keuze of hij in deze de vorige of wel de nieuwe wetgeving wil toegepast zien, in welk laatste geval dan de verjaringstermijn eerst een aanvang neemt met de afkondiging der nieuwe wetgeving. Deze beginselen door v. SAVIGNY verkondigd, zijn zooals hij aantoonst, in de Pruisische wetgeving opgenomen.¹⁾ Het beginsel, dat, volgens v. SAVIGNY, bij de verjaring, onder de vorige wetgeving aangevangen maar niet voltooid, moet gelden, is dus niet aangenomen

¹⁾ Cf. Tijdschrift voor Ned. Regt, OUDEMAN en DIEPHUIS II bldz. 150 en vlgg.

bij de Fransche of bij de Nederlandsche wetgeving, en daarom zegt hij dan ook: „das Französische Gesetzbuch verordnet für die zur Zeit seiner Einführung bereits angefangene Verjährungen, dasz sie, in der Regel, nach den alten Gesetzen beurtheilt werden sollen, jedoch mit der Einschränkung (art. 2281, al. 2) dasz sie von jetzt an nicht länger als dreiszig Jahre dauern dürfen, wenn ihnen etwa das alte Gesetz eine längere Dauer anweisen möchte. Die hier aufgestellte Regel ist nach den oben entwickelten Grundsätzen nicht zu rechtfertigen. Sie enthält gerade das Gegenteil von rückwirkender Kraft, indem sie dem neuen Gesetz weniger Wirksamkeit einräumt als ihm grundsätzlich zukommt; augenscheinlich in der Absicht hierin auch schon blosze Erwartungen zu schützen.”

Hoe moet men nu art. 2030 opvatten? Neemt men b.v. in het geval hierboven bedoeld omtrent de niet voortdurende en niet zichtbare erfdiensbaarheden aan, dat de wet het oog niet heeft op verjaringen op grond van een beginsel dat vóór de invoering van het Wetboek gold, dan is er geen grond om hare bepaling in dezen zin optevatten en zullen ook na de invoering van 1838 van ons B. W. die verjaringen niet doorgaan. Maar men geeft dan aan de woorden van art. 2281 C. N., zoowel als aan die van art.

2030 B. W. niet die letterlijke beteekenis die men er aan geven moet, en men zoude dan de bepaling al te limitatief opvatten. In dezen zin heeft ook de Hooge Raad beslist, bij arrest van 25 Februarij 1869, in de zaak van kerkvoogden der Hervormde Gemeente te Schoorl, eischers in cassatie tegen W. JELGERSMA, predikant bij de Hervormde Gemeente aldaar. ¹⁾

De eischers hadden namelijk den gedaagde voor de regtbank te Alkmaar gedagvaard, om te hooren verklaren dat zeker perceel der eischers een uit- of noodweg had over het daarnevens gelegen perceel des gedaagden; dat die gedaagde mitsdien onbevoegd was den toegang tot zijn land te sluiten en het gebruik van den noodweg onmogelijk te maken, met bevel om de sluiting wegteruimen en den toegang over zijn land opentestellen, op grond dat dit land geëncloveerd lag en sinds onheugelijke jaren zijn uit- of noodweg houdt over het land van den gedaagden.

De eischers beriepen zich tot staving van hun eisch op de verjaring, op een dertigjarig genot aangevangen onder het Fransche regt, en beweerden dat het Fransche regt in deze moest beslissen.

De regtbank had de eischers bij interlocutoir tot

¹⁾ Weekblad v. h. Regt N°. 3092.

het bewijs der gestelde daadzaken toegelaten ¹⁾), doch door het Hof van N.-Holland, bij arrest van 5 December 1867 ²⁾) werd dit vonnis vernietigd, op grond dat de wet verbiedt verkrijging door verjaring zoowel van een noodweg als van de erfdienstbaarheid van weg, en den eisch aan de eischers ontzegd.

Deze kwamen van dat arrest in cassatie, stelden o. a. dat bij het onderzoek, of in casu de noodweg door verjaring verkrijgbaar was, het Fransche regt moest gelden, omdat de verjaring gezegd werd onder den C. N. te zijn aangevangen, en beweerden daarom dat de artikelen van dat wetboek, onder anderen 651, 652, 682, 683, 684, 685, 2228, 2232, 2262, in casu geschonden of verkeerd toegepast waren.

De Advokaat-Generaal Mr. KARSEBOOM nam in deze zaak de conclusie ³⁾), welke ten aanzien van voormelde cassatiemiddel het navolgende bevat:

„Ik moet ook nog een algemeen beginsel bespreken van overgang; de vraag is namelijk bij deze zaak betrokken, of hier het Fransche regt zou behooren te gelden bij het onderzoek of in casu de noodweg

¹⁾ Weekblad v. h. R. N°. 2980.

²⁾ Weekbl. v. h. R. N°. 2981.

³⁾ Weekbl. v. h. R. N°. 2981.

door verjaring zou zijn verkrijgbaar, omdat die verjaring werd beweerd onder den C. N. te zijn aangevallen, waarom dan ook artikelen van dien C. N. als geschonden of verkeerd toegepast zijn voorgedragen. Daargelaten dat geen artikel van dien C. N. is toegepast en men zich ook niet op de overgangsbepaling van art. 2030 te dien aanzien heeft beroepen, kan er, dunkt mij, geen sprake zijn van de vraag, of artikelen van den C. N. kunnen zijn geschonden door de verjaring niet aannemelijk te achten. Zij moet m. i. afstuiten op de duidelijke bepaling van genoemd artikel 2030 B. W., zooals die is aangegeven bij uwe Jurisprudentie. Ik zal niet weder dienaangaande in ontwikkeling treden. Ik deed dit bij mijne conclusie voorafgegaan aan Uw arrest van 5 Juni jl. (Weekblad N°. 3016, Regtsp. 89, 142), met aanhaling van het breedvoerig betoog van mijn voormaligen ambtgenoot GREGORY en het daarop gevolgde arrest van 21 Juni 1861 (Weekbl. No. 2288, v. D. HONERT B. R. 25, 331, Regtspr. 68, 267). Wanneer dus volgens ons B. W. de verjaring niet toelaatbaar mogt zijn, hebben wij de vraag niet aan den C. N. te toetsen en vervalt dit onderdeel van het middel.”

De Hooge Raad overwoog bij zijn arrest: „dat wel

is waar art. 2030 B. W. de vóór de afkondiging van dat Wetboek aangevangene verjaringen regelt overeenkomstig de bepalingen van het vorige Wetboek; dat echter onder *regeling der verjaring* niet is begrepen de beslissing der vraag of verjaring al dan niet is toegelaten; dat deze vraag moet worden beoordeeld naar den tijd waarop de verjaring zoude zijn verkregen, en dat daaruit volgt dat in deze alleen in aanmerking kunnen komen de bepalingen van het Burgerlijk Wetboek.”

De Hooge Raad nam bij dit arrest de bewoordingen van ons artikel te limitatief op, dat ook door anderen geschiedt, zooals o. a. vroeger door MARCADÉ, die in zijne *Explication du Code Napoléon*, Ed. 1859, eerst beweerde dat art. 2281 eene uitzondering is; dat alleen de verjaringstermijn, aangevangen onder de vorige wetgeving, wordt geregeld volgens de vorige wetgeving, en al het overige, betreffende de verjaring, door de nieuwe wetgeving beheerscht wordt. Hij is echter niet de eenige die van zijne dwaling is teruggekomen, en ingezien heeft dat de bewoordingen van art. 2281 C. N. (ons art. 2030 B. W.) in letterlijken zin moeten worden opgevat, zoodat de geheele regeling der verjaring, aangevangen onder de vorige wetgeving, wordt beheerscht door de vorige wetgeving. De questie van

tijd of duur der verjaring alleen moet niet bepaald worden door de vorige wetgeving, maar eveneens moet die vorige wetgeving de vraag beslissen, of de verjaring, die men beweert, dat tijdens de werking der vorige wetgeving een aanvang genomen heeft, onder die vorige wetgeving een aanvang kon nemen. Liet nu de vorige wetgeving de verjaring van niet voortdurende en niet zichtbare erfdienstbaarheden niet toe, dan zou er ook geen sprake kunnen zijn van eene verjaring, die onder de vorige wetgeving was aangevangen; waar echter die vorige wetgeving ze wel degelijk toeliet, moet men de verjaring nog blijven aannemen voor dezulke die al begonnen waren te verjaren vóór de invoering van het nieuwe Wetboek. MARCADÉ, zooals ik hierboven vermeldde, zegt dan ook terecht in zijne editie van 1861 blz. 257: „Il est certain aussi, quoique nous ayons écrit le contraire, faute d'examen suffisant (et sans discussion de la question) dans notre explication de l'art: 2 N°. XIII, que ce *n'est pas seulement à la durée des prescriptions* que le premier paragraphe de l'article 2281 est applicable, *mais bien au règlement de la prescription sous tous les rapports*. D'une part ce paragraphe nous dit d'une *manière absolue* que les prescriptions commencées avant le Code seront réglées conformément

aux lois anciennes, *sans rien contenir de restrictif à la question de temps*, et la même généralité d'idées se retrouve dans l'exposé des motifs. Il nous dit, en effet, que le Code ne règle pas ici ce qui lui est antérieur, et que ce principe général écartera toute difficulté."

Hij meent met om deze reden ook te moeten afkeuren een arrest van NÎMES van 1838, en zegt: „C'est à tort que cet arrêt a jugé que la prescription commencée autrefois sous une législation qui n'admettait pas de suspension pour cause de minorité, a néanmoins été suspendue pour cette cause sous le Code; c'est violer la règle qui veut que toute prescription commencée avant le Code soit réglée par la loi ancienne, et c'est avec raison que toutes les autres décisions de la Jurisprudence sur ce point sont contraires à celle de Nimes." Hij eindigt met te zeggen: „que cette première disposition de l'art. 2281 est une disposition toute de faveur, portée par prudence et par bienveillance pour faciliter le passage de l'ancienne législation à la nouvelle."

Het tegendeel van hetgeen bij MARCADÉ het geval was, was het geval bij den H. Raad. Bij zijn zoo even aangehaald arrest huldigde hij m. i. een minder juiste leer dan vroeger. In een arrest toch van 21 November 1856 had hij beslist „dat bij art.

2030 B. W. zonder uitzondering is vastgesteld dat verjaringen aangevangen onder het vorige Wetboek, overeenkomstig dat Wetboek zullen worden geregeld; dat die wetsbepaling algemeen is, en ook slaat op den vorm der stuiting van verjaringen, aangevangen onder de vorige wet, en voortgezet onder de tegenwoordige; en dat dus de vraag, of de verjaringen al of niet volgens de wet gestuit zijn, beantwoord moet worden niet door de tegenwoordige, maar door de vorige wetgeving, onder wier werking men beweert dat de verjaring is aangevangen, en die, volgens art. 2030, die verjaring regelt." ¹⁾

Volgens dit arrest derhalve moet men aannemen dat art. 2030 B. W. op de vraag, naar welke wet eene vroeger begonnen verjaring moet beoordeeld worden, in het algemeen antwoord geeft, en dat men niet gerechtigd is om dat artikel restrictief uitteleggen.

Zoo oordeelde ook het Provinciaal Gerechtshof van Zeeland, in een arrest van dat Hof van 16 Januari 1849 ²⁾, waarbij werd overwogen „dat bij den overgang van eene vroegere tot de nieuwe wetgeving,

¹⁾ Cf. W. v. h. R. 1777 en 1805.

Regtspr. dl. 54 pag. 144 en 274.

²⁾ Regtsg. Bijblad XII blz. 473 en vlgg.

de wetgever bevoegd is, omtrent vroeger ontstane doch nog niet vervulde regten, uitbreiding of beperking daartestellen, in het bijzonder om, ten aanzien van het middel van verjaring of prescriptie, hetgeen vroeger niet verjaarbaar of imprescriptible was, verjaarbaar of prescriptible te verklaren of den tijd eener vroegere verjaring of prescriptie te verlengen of te verkorten, zonder daardoor aan de nieuwe wet eene terugwerkende kracht te geven of verkregene regten te schenden."

Het geding betref een princen-cijns op landen in den polder Oude Graauw, gemeente Graauw, kanton Hulst, van welken cijns beweerd werd, dat hij door niet betaling of verzuim van aanmaning was te niet gegaan; de toepasselijkheid dier exceptie werd afhankelijk verklaard van de wetten daaromtrent bij den aanvang van het 30-jarig tijdperk vigeerende, ter plaatse waar die landen gelegen zijn; en de zaak beslist naar de Fransche Wet, zonder in aanmerking te nemen of vóór de invoering van den Code Civil de Princen-cijns verjaarbaar of niet verjaarbaar was.

Bij Massé en Vergé (le Droit Civil Français de K. S. ZACHARIAE) § 846 lezen wij o. a.: „Toutes les prescriptions, dont traite le Code Napoléon, et qui ont commencé à courir à la promulgation du

titre de la prescription, c'est à dire avant le 25 Mars 1804, doivent être réglées, quant à leur durée comme pour les conditions de leur accomplissement, d'après les lois anciennes. Cependant cette règle souffre deux exceptions:

1° Un droit imprescriptible d'après le Code demeure imprescriptible, lors même que la prescription, à laquelle il était soumis par l'ancien droit, aurait commencé à courir avant la publication du titre de la prescription, art. 691 ¹⁾ et arg. du même article.

2° Les prescriptions qui, d'après l'ancien droit, avaient encore à courir plus de trente années, à compter de la promulgation de ce titre, s'accomplissent par le laps de trente ans à partir de la même époque, art. 2281.

Zij beweren alzoo dat volgens art. 2281 iets dat vóór 25 Maart 1804 verjaarbaar was, maar volgens den

1) Art. 691 C. C. luidt:

„Les servitudes continues non apparentes et les servitudes discontinues apparentes ou non apparentes ne peuvent s'établir que par titres. La possession même immémoriale ne suffit pas pour les établir; sans cependant qu'on puisse attaquer aujourd'hui les servitudes de cette nature déjà acquises par la possession, dans les pays où elles pouvaient s'acquérir de cette manière.”

Code niet verjaarbaar is, van de verjaring uitgesloten blijft, met beroep op art. 691 C. C. ¹⁾

Laurent § 612 zegt: „L'article 2281 suppose que la prescription continue à courir sous l'empire du Code Civil. Que faut-il décider si un droit, prescriptible d'après la loi ancienne, est déclaré imprescriptible par la loi nouvelle? C'est la loi nouvelle, dans ce cas, qui l'emporte. L'article 2281 doit être écarté, puisqu'il ne prévoit pas la question; il faut donc appliquer le droit commun. Or, les prescriptions commencées ne confèrent aucun droit; l'acquisition par prescription ne se fait que lorsque la prescription est accomplie, et elle ne peut pas s'accomplir quand le droit est déclaré imprescriptible. Le Code applique ce principe aux servitudes discontinues ou non apparentes; elles ne peuvent plus s'acquérir par la prescription même immémoriale; l'article 691 ne fait d'exception que dans le cas où la servitude était déjà acquise lors de la publication du Code; elles ne peuvent plus s'acquérir sous la loi nouvelle. Cela est de doctrine et de jurisprudence. La cour de cassation a appliqué le principe aux droits d'usage

¹⁾ Vg. ook Troplong N°. 1088, en Merlin, Rép. v^o. Prescription Sect. 1 § 3 N°. 9.

qui, d'après le Code forestier de 1827, ne peuvent plus s'acquérir par la prescription dans les forêts de l'Etat. ¹⁾

Volgens hem heeft dus art. 2281 niet aan het geval gedacht dat de verjaring zal doorloopen, wanneer het voorwerp onder het nieuwe regt niet verjaarbaar is. Daarom moet in zulk een geval het nieuwe regt gelden, daar de begonnen verjaring geen verkregen regt is. Hij beroept zich op art. 691, toegepast op het droit d'usage, dat na den Code forestier van 1827 niet meer in de forêts de l'Etat zal toegelaten zijn.

Staan wij een oogenblik stil bij het beroep van LAURENT en anderen op art. 691. Bevestigt dit artikel den regel? dan zou men moeten aannemen dat de Code de verjaarbaarheid van het object naar het nieuwe regt regelt; maar het kan ook zijn dat dit artikel eene uitzondering bevat voor dienstbaarheden; hetwelk meer strookt met de aangenomen begunstiging van de vrijheid van den eigendom.

Nu zegt art. 2281 C. C.: „les prescriptions commencées seront réglées conformément aux lois anciennes,” dus is het genoeg dat zij commencées

¹⁾ Cour de Cassation, Rejet du 25 Janvier 1858.

zijn, en wordt er geen verschil tusschen den tijd, de stuiting, de schorsing en de vatbaarheid gemaakt; in het „seront réglées” is het voortduren stilzwijgend begrepen. Hiertegen zou men kunnen inbrengen, dat men dan het vreemde verschijnsel had, dat wij — zoo het voorwerp niet meer voor bezit vatbaar is — de verjaring zouden zien doorloopen, maar de bezitsactie zouden missen bij storing en ontzetting; doch juist omdat de verjaring doorloopt, zullen ook de bezitsactiën moeten worden toegekend.

Bij een voorwerp, dat in de vorige wetgeving niet voor verjaring vatbaar was maar wel onder de nieuwe wetgeving, zal de bezitter de verjaring onder de nieuwe wetgeving van 1 Oct. 1838 af beginnen; want art. 2030 zegt: „dat de verjaringen, die een aanvang genomen hebben....., zullen worden geregeld,” en van het onverjaarbare was wel het bezit begonnen, maar niet de verjaring.

Wanneer in de vorige wet bij bezit ter goeder trouw zonder titel de verjaring slechts bevrijding tot stand brengt, en in het nieuwe deze verjaring eigendom geeft, dan zal volgens art. 2030 de extinctieve verjaring doorloopen volgens het oude regt, en de acquisitieve verjaring met het nieuwe regt beginnen. In den Code; art. 2265, bragt de verjaring van 10 en 20

jaren den eigendom aan, wanneer de bezitter ter goeder trouw een wettigen titel had; bij het ontbreken van dezen had alleen de exstinctieve verjaring van 30 jaren plaats; vgl. art. 2262. Het bezit ter goeder trouw leidt zonder titel in ons regt tot den eigendom. Wanneer nu zulk een bezitter na het 30jarige bezit van art. 2265 C. C., vóórdat de 30 jaren sedert 1838 verstreken zijn, het bezit heeft verloren, en in plaats van met de regtsvordering tot handhaving en herstelling of tot herstelling, met de reivindicatio optreedt, dan zal hij in deze te kort schieten, wegens den ontbrekenden titel; had hij het bezit eerst 30 jaren na Oct. 1838 verloren, dan zal hij met de vindicatio de zaak herkrijgen; vgl. art. 2000 lit. 2 B. W. Wat art. 2281 C. N. en 2030 B. W. over de verjaring bepalen, zal ook voor het verval, de *déchéance*, moeten gelden, daar het niet blijkt dat de wetgever dit niet mede onder het algemeene woord *verjaring* heeft begrepen.

Geldt ons artikel 2030 ook voor zaken van koop-handel? In Frankrijk werd dit betwist o. a. door AUBRY et RAU, Cours de droit civil Français d'après ZACHARIAE § 215bis pag. 368: „La disposition du premier alinéa de l'art. 2281 s'applique non seulement aux prescriptions établies par le titre XX du

livre III du C. N. ; elle s'applique encore à celles qui se trouvent indiquées dans les autres parties de ce Code. Mais elle ne saurait être étendue aux prescriptions réglées par des lois spéciales, antérieures au Code Napoléon, et notamment aux prescriptions admises en matière d'enregistrement. Quant à la question de savoir si cette disposition est ou non applicable aux prescriptions établies par le Code de Commerce, elle a été vivement controversée ; mais la jurisprudence s'est définitivement prononcée pour l'affirmative."

TROPLONG II § 1077 zegt : „Sur la question que l'article s'applique aux matières étrangères au C. N., la jurisprudence n'est pas fixée. Un arrêt de la cour de Rouen du 31 Septembre 1813 a décidé que l'article 2281 n'est pas applicable aux matières de Commerce. C'est aussi ce qui a été jugé par l'arrêt de la cour de Bruxelles du 2 Février 1821, et par deux arrêts de la cour de Paris des 21 Février et 2 Mai 1816. Mais l'opinion contraire a prévalu devant la Cour de cassation par arrêts des 12 Juin 1822, 21 Juillet 1824 et 20 Avril 1830. Cette Cour s'est fondé sur ce qu'aux termes de l'article 2 du C. N., la loi ne doit pas avoir d'effet rétroactif et qu'elle rétroagirait si l'on voulait faire gouverner par la loi nouvelle les

prescriptions commencées sous les lois anciennes. Ainsi, elle a décidé que les billets à ordre, qui, sous l'empire de l'ordonnance de 1673, étaient soumis à la prescription de 30 ans, n'avaient pu être atteints par l'article 189 du Code de Commerce qui les soumet à la prescription quinquennale. Je n'hésite pas à dire avec M. MERLIN, que cette jurisprudence est mauvaise. La durée des actions n'est pas un droit contractuellement établi; c'est une émanation immédiate de la loi qui, par des motifs d'ordre public, peut sans rétroagir modifier le terme des prescriptions commencées, et même rendre imprescriptible ce qui était prescriptible auparavant. Une prescription commencée, on ne saurait trop le répéter, ne forme pas un droit éventuel acquis."

Tegen LOCRIÉ, die art. 2281 C. N. bij zaken van koophandel wil toepassen, dewijl „le Code de Commerce n'est qu'une loi d'exception qui vient s'enter sur le Code Napoléon pour ce qu'il n'a pas prévu," beweert TROPLONG dat de transitoire bepaling van den Code Civil voor de reeds begonnen verjaringen vóór 1804, onmogelijk als wet kan gelden, wat de veranderingen in de verjaringen betreft, die eerst in 1807 in werking zijn gekomen.

Nauwelijks echter behoeft het bij ons betoog dat

artikel 2030 ook de verjaring bij andere rechtsinsti-
tuten dan van het Burg. regt betreft. Bij vonnis
van de arr. rechtb. te Breda van Oct. 1844 is teregt
aangenomen, dat de vóór 1 Oct. 1838 aangevangen
verjaring van een orderbriefje, volgens art. 189 Code
de Commerce, door het verloop van 5 jaren voleindigd
wordt; daar het W. v. K. geen afwijking op art.
2030 B. W. bevat, moet dit artikel, krachtens art. 1
W. v. K., ook bij zaken van Koophandel van toe-
passing zijn. Art. 1 W. v. K. toch luidt: „Het
Burgerlijk Wetboek is, voor zooverre daarvan bij
dit Wetboek niet bijzonderlijk is afgeweken, ook op
zaken van Koophandel toepasselijk.

Reden van twijfel kon men daarin zoeken, of art.
2030 B. W. door de woorden: „de verjaringen die
welke reeds vóór de afkondiging van dit wetboek
een aanvang hebben genomen” niet uitdruk-
kelijk eene beperking op het gewone Burgerlijke
regt bevat, en zoo voor het Handelsregt eene uit-
zondering vaststelt. Er is echter geen reden denk-
baar waarom de wetgever bij het Handelsregt een
ander beginsel zou volgen dan bij het Burgerlijk
regt, daar het Handelsregt, even als het Burgerlijk
regt, privaatrecht is.

STELLINGEN.

STELLINGEN

STELLINGEN.

I.

Tegen WINDSCHEID (Lehrbuch der Pandecten § 453) is aantenemen, dat tegen hem, door wiens bijhulp gestolen werd, niet de *condictio furtiva* gegeven wordt.

II.

L. 5. de locato (IV, 65) handelt over geen wettig pandregt van den verpachter op de *invecta et illata*, maar over hetgene dat door eene niet uitdrukkelijke overeenkomst is gevestigd.

III.

De verkooper van onroerend goed is behalve tot eigendomsoverdracht ook tot bezitslevering gehouden.

IV.

De actie wegens de overeenkomst van weddenschap (of spel) zal aan den winner moeten worden toegestaan tegen hem, dien de inzet is ter hand gesteld, om aan den winnende uittebetalen.

V.

De zaakwaarnemer, die tegen den wil van den eigenaar de zaken waarneemt, heeft geene regtsvordering.

VI.

Wanneer een mandataris gelast is in eigen naam te handelen, dan is er tusschen hem en zijn committent lastgeving, echter niet tegenover derden.

VII.

De bepaling van art. 2030 B. W. betreft niet alleen de termijnen, maar ook de verjaarbaarheid.

VIII.

De acceptant eens wissels is tot de betaling verplicht, ook dan, wanneer de handtekening des trekkers valsch is.

IX.

Door cognoscement wordt bezit verkregen.

X.

De schuldeischer, die in een door zijnen gefailleerden schuldenaar aangeboden accoord toestemt, verliest zijne regten tegen den borg, indien dat accoord tot stand komt.

XI.

Bij de opzegging van de verzekering volgens art. 272 W. v. K. is de verzekeraar niet bevrijd van de vergoeding der reeds geledene schade.

XII.

De suppletoire eed kan opgelegd worden ook omtrent een feit waarvoor slechts de verklaring bestaat van één getuige.

XIII.

De exceptie van onbevoegdheid, steunende daarop, dat ingevolge afspraak van partijen, het gerezen geschil behoort te worden beslist door scheidslieden, is geene exceptie van onbevoegdheid ratione materiae.

XIV.

Enkele inbraak kan niet als begin van een diefstal met inbraak beschouwd worden.

XV.

Het in brand steken van uitgedorscht boonenstroo opgestapeld ter plaatse, waar de boonen zijn geoogst, is niet strafbaar volgens art. 434 C. P., maar volgens art. 479 n°. 1 C. P.

XVI.

Ten onregte bepaalt art. 155 n°. 2 van het nieuwe Strafwetboek, dat de bepalingen omtrent moord, doodslag of mishandeling worden toegepast, indien het tweegevecht niet plaats heeft in tegenwoordigheid van wederzijdsche getuigen.

XVII.

De regtbank is niet verplicht een nader onderzoek te bevelen, indien zij vermeent dat vooralsnog geene voldoende termen aanwezig zijn om regtsingang te verleenen, maar tevens meent dat de verdere inwinning van informatiën tot geene bezwarende uitkomst zal leiden.

XVIII.

Bij art. 110 en 111 Gr.Wet behoort overweging bij den Raad van State vóór de behandeling bij de Staten-Generaal verplichtend te worden gesteld.

XIX.

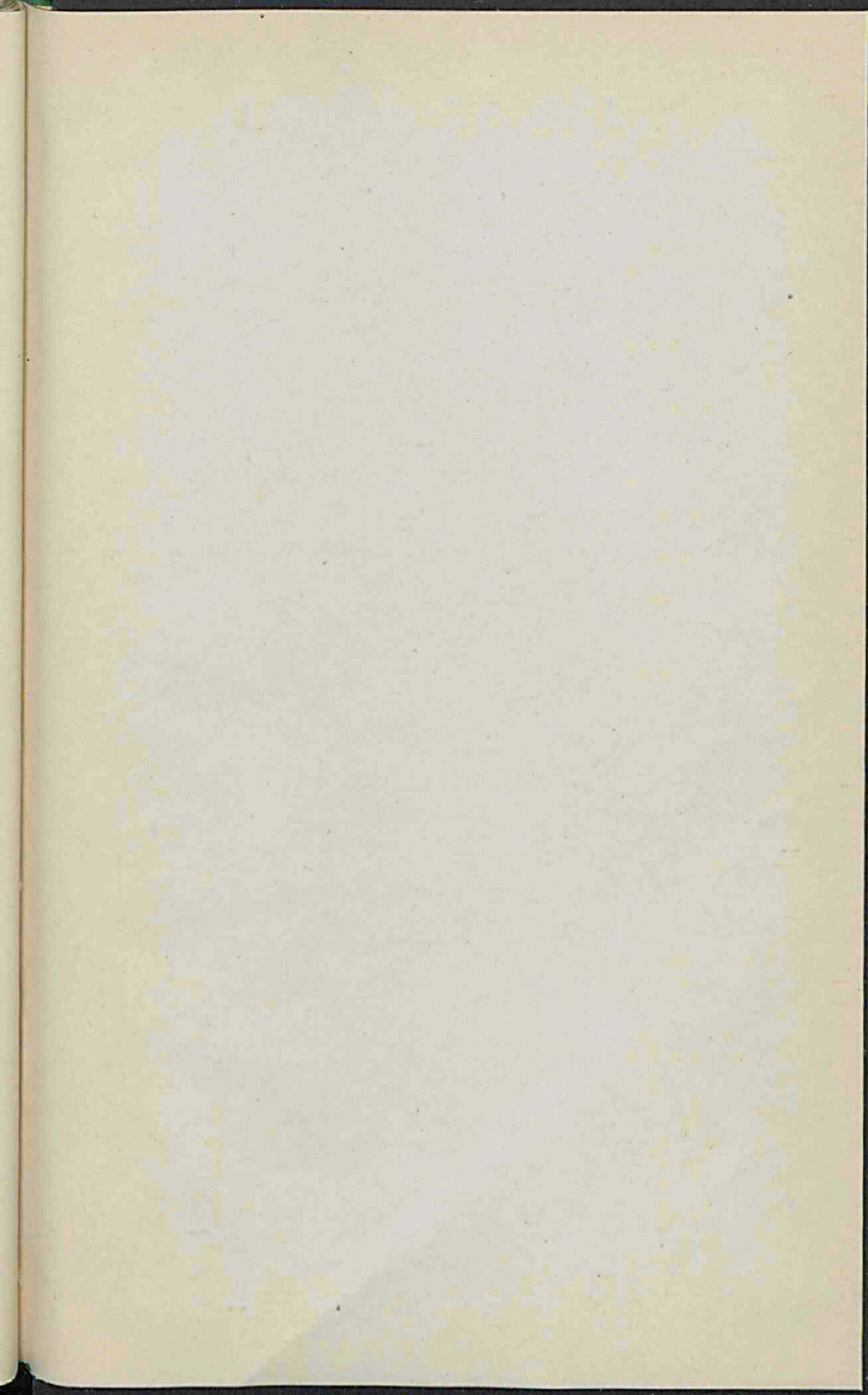
Afgetredene ministers zijn niet vervolgbaar volgens de Wet van 22 April 1855 (Stbl. n°. 33).

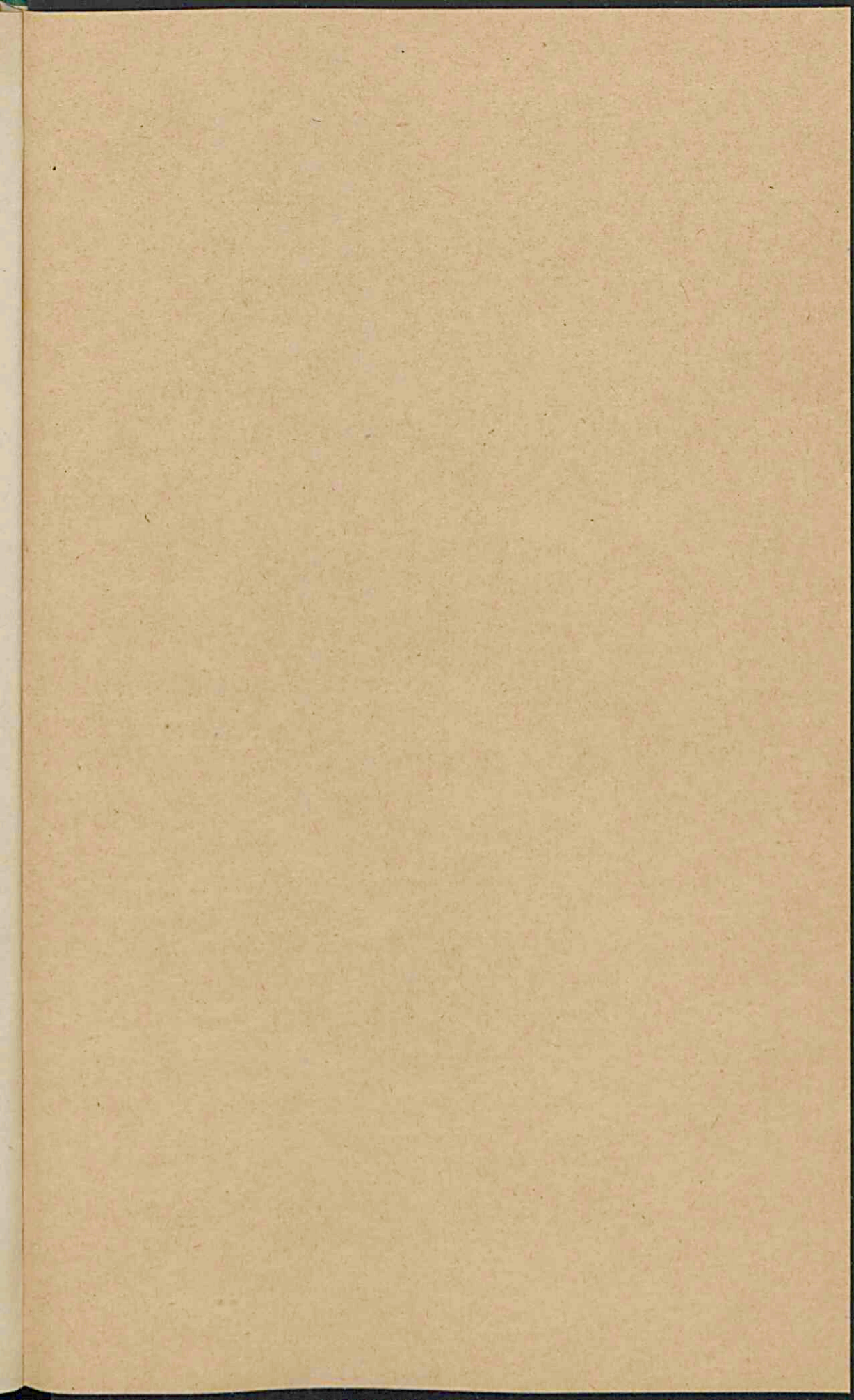
XX.

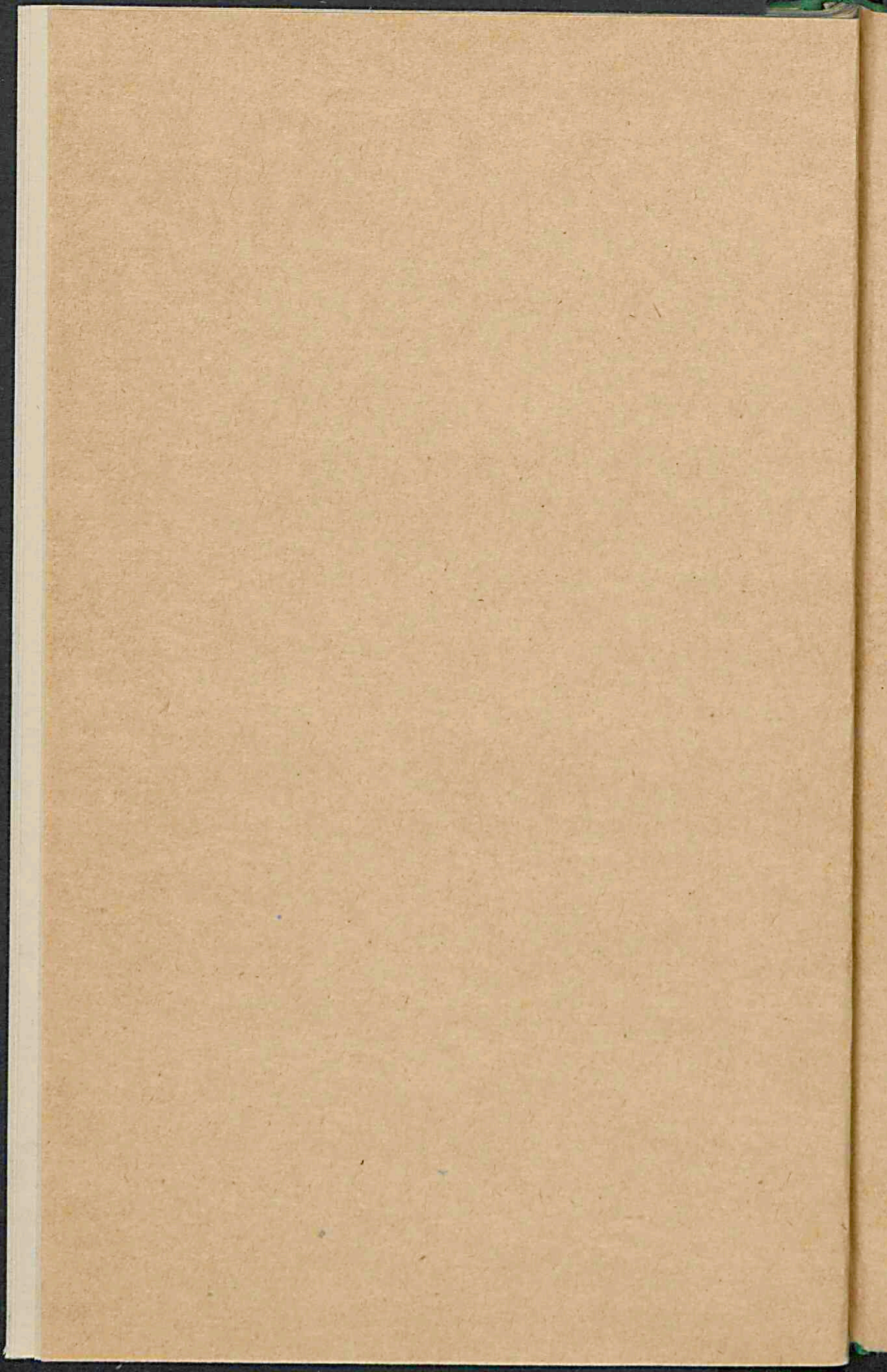
Invoering van persoonlijke dienstplicht is noodzakelijk.

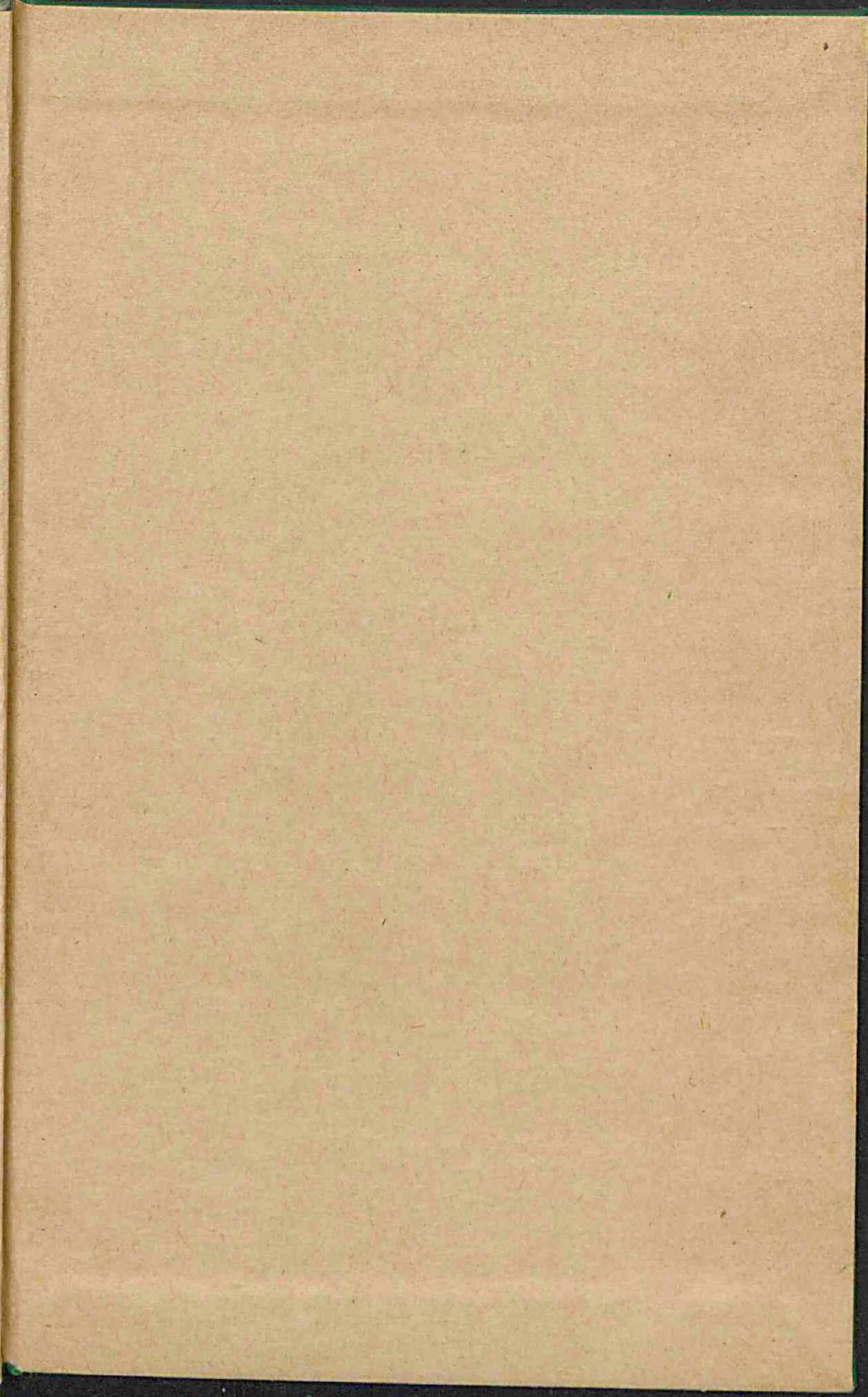
XXI.

Invoerrechten op landbouwproducten worden gedragen door de verbruikers, en bevoordeelen dus den Staat en de grondeigenaars ten koste van de lagere klassen der maatschappij.

D
Ut
1.